

Letterkundige en didactische analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	<i>Naar de top</i> vraagt geen grote bereidheid van lezers vanaf N1. Het verhaal komt snel op gang en de lezer kan de bladzijdes snel omslaan, doordat er veel witte pagina's of pagina's met alleen een hoofdstuknummer zijn.
	Uitgave	De voorkant van het boek is weinig opvallend. Dit is jammer, want het verhaal zal veel leerlingen aanspreken. Er is een redelijk klein lettertype gebruikt. Hierdoor lijkt het verhaal niet snel te lezen, maar de hoofdstukken zijn niet erg lang (max. tien pagina's), waardoor het toch vlot leest.
	Interesses	<i>Naar de top</i> is geschikt voor lezers die houden van probleemboeken en van boeken die zware onderwerpen behandelen.
	Algemene kennis	Een lezer moet begrijpen dat Mount Rainier niet te vergelijken is met de 'bergen' die we in Nederland hebben, maar om speciale voorbereiding en professionele kennis van bergbeklimmen vraagt.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Het perspectief wisselt per hoofdstuk; zie onderdeel 'perspectief'.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Geen probleem voor lezers vanaf N1.
	Zinsconstructies	Lange zinnen worden afgewisseld met korte zinnen. Samengestelde zinnen worden nevenschikkend verbonden. De zinnen zijn mooi geformuleerd; dit kunnen N2- en N3-lezers waarschijnlijk waarderen.
	Stijl	Bij de dialogen die voorkomen in het verhaal is altijd duidelijk gemarkeerd wie wat zegt. Marks gedachten en gevoelens worden duidelijk beschreven; de lezer begrijpt dat ze bij hem horen. Het zijn wel heel diepe gedachten en gevoelens. N1-lezers kan hierdoor het een en ander ontgaan; lezers vanaf N2 zullen hier minder problemen mee hebben. De schrijver heeft veel haiku's in het verhaal verwerkt. Met name N3-

		lezers zullen dit waarschijnlijk kunnen waarderen. Er is een opdracht over de functie van de haiku's gemaakt (N3).
Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	Mark (12) is de hoofdpersoon in het verhaal. Hij heeft kanker en hij heeft het gehad met de behandelingen. Het kan voor leerlingen misschien lastig te begrijpen zijn dat hij liever doodgaat. Naast Mark spelen zijn beste vriendin Jessie, zijn hond Beau en zijn ouders een aanzienlijke rol in het verhaal.
	Aantal karakters	Geen probleem. Naast de beschreven personen komt er nog een handjevol bijfiguren voor in het verhaal, maar geen enkele lezer zal hier problemen mee hebben.
	Ontwikkeling van en verhouding tussen karakters	De situatie van Mark staat waarschijnlijk ver van leerlingen af en dit kan ervoor zorgen dat lezers van alle niveaus het lastig vinden om de verhouding tussen Mark en zijn ouders te begrijpen. Ze zullen niet begrijpen waarom Mark zijn ouders nog meer verdriet doet door weg te lopen, terwijl ze al zoveel verdriet hebben vanwege zijn ziekte. Er is een N2-opdracht gemaakt om leerlingen hierbij te helpen, maar ook N1- en N3-lezers kunnen deze opdracht maken. Daarnaast is de verhouding tussen Mark en Jessie belangrijk: hun vriendschap wordt op de proef gesteld als Mark wegloupt. Jessie twijfelt heel erg of ze Marks geheim moet verraden.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	Het verhaal is niet extreem spannend, maar de lezer wil wel graag weten hoe het afloopt met Mark. Bij de hoofdstuknummers staat aangegeven hoeveel kilometer Mark nog moet tot de top van de berg. Dit bevordert de spanning in het verhaal en helpt met name N1-lezers om verder te willen lezen. Daarnaast is er sprake van psychologische spanning, want lezers van alle niveaus willen weten of Mark fysiek en mentaal sterk genoeg is om zijn plan door te zetten. Uiteindelijk wordt Mark wakker in het ziekenhuis, maar het wordt niet echt duidelijk hoe het afloopt met hem. Dit open einde zullen sommige lezers vervelend vinden. Er is een N1-opdracht over het einde gemaakt.
	Structuur	Het boek bevat dertien hoofdstukken. Tussen alle hoofdstukken zijn halve hoofdstukken opgenomen (1, 1½, 2, 2½ etc.). In de hele hoofdstukken (bijv. 1) wordt over Marks reis verteld en in de halve hoofdstukken (1½) wordt Jessies kant van het verhaal belicht. Na één hoofdstuk hebben lezers vanaf N1 deze structuur door.
	Chronologie	Het verhaal wordt chronologisch verteld, maar er worden wel flashbacks beschreven. Dit zal echter niet voor problemen zorgen, omdat Mark/Jessie duidelijk aangeeft dat hij/zij een herinnering ophaalt.

	Verhaallijn(en)	Het verhaal volgt de verhaallijn van Mark. Het verhaal begint met zijn reis en de lezer krijgt steeds meer te weten over het verleden, de ziekte van Mark en zijn vriendschap met Jessie. Geen probleem voor lezers vanaf N1.
	Perspectief	In de hele hoofdstukken ligt het perspectief bij Mark (ik-verteller), in de halve hoofdstukken bij Jessie (personale verteller). N1-lezers zullen hier misschien iets meer moeite mee hebben dan N2-lezers, maar beiden hebben het snel genoeg door.
	Betekenis	N1-lezers lezen <i>Naar de top</i> als een emotioneel verhaal over een zieke jongen die in zijn eentje aan een gevaarlijke reis begint. Zij zullen het waarschijnlijk als een spannend verhaal lezen en misschien zullen ze wel een traan moeten laten. Lezers op N2 zullen zichzelf misschien verplaatsen in Mark. Ze worden aan het denken gezet over het leven met kanker en over Marks strijd tussen doorgaan en opgeven. N3-lezers zullen zich ook in Mark verplaatsen, maar ze kunnen daarnaast meer vanaf een afstand naar het verhaal kijken. Ze worden aan het denken gezet over de invloed van de ziekte op het leven van Mark en op de band tussen hem en zijn ouders en tussen hem en Jessie.
Relevante informatie voor docenten		Jürgen Peeters, 'Recensie: Dan Gemeinhart – Naar de top', op: Tzum.info

